

Rubrica susținută de Tamara PLĂMĂDEALĂ
Avocat parlamentar pentru protecția drepturilor copilului

1. Răspuns la întrebarea lui Mihai C.

În satul nostru, aproape fiecare om are o poreclă. La una dintre lecții, certându-mă cu un coleg l-am poreclit. Profesoara m-a chemat în fața clasei și am stat toată ora în picioare, ceilalți rîzînd pe la spate de mine. Este oare corect, cum a procedat profesoara?

Draga Mihai, comportamentul profesoarei a fost unul inadecvat și poate fi considerat drept temei pentru sancționarea acesteia, or, Legea învățămîntului spune că ”obiectivul major al școlii constă în dezvoltarea liberă, armonioasă a omului și formarea personalității creative, care se poate adopta la condițiile în schimbare ale vieții.”

De asemenea, cadrele didactice sunt obligate să respecte în activitatea pe care o desfășoară normele de etică, să cultive, prin propriul exemplu, principiile morale de dreptate, echitate, umanism, generozitate, hărnicie, patriotism și alte virtuți.

2. Răspuns la întrebarea lui Cătălin T. din Ungheni

Tatăl este preot. Una dintre profesoare este adeptă a concepțiilor, idealurilor comuniste. întotdeauna, cînd are ocazia, încearcă să mă înjosească, să mă tachineze și să mă implice în diverse situații penibile, care mă deranjează foarte mult. Vă rog, să-mi dați un răspuns, cît se poate de clar, la întrebarea: „Contează oare apartenența socială?”

Dragă Cătălin, Legea învățămîntului spune că dreptul la învățătură este garantat, indiferent de naționalitate, sex, vîrstă, de originea și starea socială, de apartenență politică sau religioasă, de antecedentele penale.

De asemenea, Convenția ONU cu privire la drepturile copilului, care este cel mai important act în domeniul drepturilor copilului și garantează tuturor copiilor respectarea drepturilor lor, fără nici o discriminare, indiferent de rasă, culoarea, sexul, limba, religia, opinia publică sau altă opinie a copilului sau a părinților sau a reprezentanților săi legali, de originea lor națională, etnică sau socială, de situația lor materială, de incapacitatea lor, de nașterea lor sau de altă situație.

Încearcă să-i explici profesoarei că felul în care te tratează duce la discriminarea ta care ulterior poate avea consecințe nefavorabile pentru cariera dumneai.

3. Răspuns la întrebarea Elenei C. din Nisporeni

Ne-a fost înlocuită una dintre profesoare. Aceasta a venit cu diverse schimbări, neținînd cont de faptul că nu sîntem adaptați încă la noua modalitate a ei de a preda. A început să ne sperie că dacă nu vom învăța, vom avea de suferit foarte mult. Ba mai mult ne-a spus că vom susține un examen sub forma orală la acest

obiect. Nefiind obișnuiți cu astfel de evaluări, psihologic nu ne-am simțit bine. Are dreptul profesoara să procedeze astfel?

Dragă Elena, orice profesor care lucrează cu elevii trebuie să ia în calcul particularitățile psiho-fiziologice ale fiecărui copil și nu poate să-și impună propriile reguli ce vin în contradicție cu obiectivul major al școlii și interesele superioare ale copilului.

De asemenea, profesorii trebuie să respecte programa școlară aprobată de Ministerul Educației pe care trebuie să o cunoască atât profesorii cât și elevii.

4. Răspuns la întrebarea lui Ion C. din Fălești

E corect din punct de vedere juridic ca un elev din clasele superioare să facă ore cu elevii din clasele mai mici, chiar dacă profesorul de disciplină respectivă lipsește din instituție?

Dragă Ion, în instituțiile de învățământ se practică, cu ocazia diferitor evenimente, predarea orelor de către elevii claselor mai mari colegilor săi mai mici. Este o activitate cu rol educativ pentru ca elevii să conștientizeze cât este de dificil lucrul profesorului, dar și pentru ca elevii să formeze deprinderi de a discuta în public și a însuși deprinderi de viață.

5. Răspuns la întrebarea Mariei Ciobanu din Ungheni

Ce comportament juridic ar trebui să adopt la moment, în cazul în care am fost martorul unui furt, a unui jaf, a unui accident sau a unei alte infracțiuni?

Dragă Maria, în cazul în care ai fost martor la o infracțiune ar fi bine să anunți organele de drept: poliția sau procuratura.

Anume martorul îl poate ajuta pe polițist, procuror sau judecător să analizeze comportamentul altora și să ia o decizie corectă deoarece anume martorii au văzut sau au auzit ceva important, cunosc unele detalii despre un eveniment care li s-a întâmplat lor sau altora și pot depune mărturii despre cele văzute sau auzite.

Nu este ușor să apari într-o instituție de drept fie poliție, procuratură sau judecătorie de aceia înainte de a da mărturii discută cu cineva în care ai încredere.

După depunerea declarației la organele competente și în cadrul examinării infracțiunilor, fiecare martor are drepturi și obligații prevăzute de lege.

Martorul are dreptul:

- 1) să știe în legătură cu care cauză este citat;
- 2) să ceară înlocuirea interpretului, traducătorului care participă la audierea sa;
- 3) să înainteze cereri;
- 4) să fie informat despre toate măsurile de protecție disponibile, conform Legii privind protecția de stat a părții vătămate, a martorilor;
- 5) să fie informat despre posibilitatea audierii, prin intermediul unei teleconferințe cu imaginea și vocea distorsionate, astfel încât să nu poată fi recunoscut;
- 6) să refuze de a face declarații, de a prezenta obiecte, documente;
- 7) să facă declarații în limba maternă sau în altă limbă pe care o posedă; să ia cunoștință de declarațiile sale înregistrate, să ceară corectarea sau completarea declarațiilor sale;
- 8) la participarea în acțiuni procesuale din cadrul urmăririi penale, să fie asistat de un apărător ales de el ca reprezentant;

9) să scrie personal declarațiile sale în procesul-verbal al audierii din cadrul urmăririi penale;

10) să ceară compensarea cheltuielilor suportate în cauza penală și repararea prejudiciului cauzat de acțiunile nelegitime ale organului de urmărire penală sau ale instanței;

11) să i se restituie bunurile ridicate de organul de urmărire penală sau prezentate de el însuși în calitate de probe, să primească documentele, ce îi aparțin, în original.

Martorul este obligat:

1) să se prezinte atunci când este pentru a face declarații și a participa la acțiuni procesuale;

2) să facă declarații veridice, să comunice tot ce știe în legătură cu cauza respectivă și să răspundă la întrebările puse;

3) să accepte, la cererea organului de urmărire penală, examinarea corporală;

4) să se supună dispozițiilor legale ale reprezentantului organului de urmărire penală sau ale președintelui ședinței de judecată;

5) să nu părăsească sala de ședințe fără permisiunea președintelui ședinței;

6) să respecte ordinea stabilită în ședința de judecată.

6. Răspuns la întrebarea Rodicăi Ou din Chișinău

Am auzit că o elevă dintr-o localitate rurală din țara noastră a fost hărțuită sexual de un profesor, acesta promițându-i note mari la disciplina pe care o preda. Ce ne puteți spune despre asemenea fapte?

Dragă Rodica, din păcate asemenea cazuri ajung tot mai des în vizorul avocatului parlamentar și asta ne îngrijorează foarte mult. Unele cazuri se adevăresc altele nu. Dacă ai auzit pe cineva că a fost hărțuit poți să anunți cazul la Linia Verde "Telefonul Copilului" 080011116 sau la Centrul Național de prevenire a abuzului față de copii "Amicul", tel.: 022 75 88 06.

Totodată, nu trebuie să neglijăm și faptul că unele adolescente se îmbracă și au un comportament provocător sau insinuează diferite cazuri de hărțuire. Hărțuirea poate fi stabilită de psiholog în urma unei evaluări psihologice a presupusei victime.